

Развојот на услугите на Интернетот стана главен технолошки канал за надворешните шпионски активности меѓу светските сили. Се измислуваат компјутерски вируси, кои напаѓаат цели администрации, потоа хакерите ги испраќаат и сè се блокира. Пекинг го шпионира Вашингтон, Вашингтон го шпионира Пекинг. Двете сили влегоа во нов облик на војна. Нема тенкови, нема проектили, нема авиони кои не ги забележува радарот. Почна војна на компјутери. Наместо генералите во американската и во кинеската армија, битката ја водат хакерите. Напаѓале цели датотеки со податоци во Пентагон, краделе американски државни тајни... Истото и Американците им го правеле на Кинезите. Слично како во некој добар авантуристичко-футуристички филм, полн со визији и фантазии за XXVI век, на пример. Но, тоа реално се случува денес. Не е филм. Не е фантазија. Тоа е новата притаена, навидум затскриена и тајна војна меѓу Америка и Кина. Тоа е почеток на војната меѓу две технолошки цивилизации.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

Официјален Пекинг се пожали дека е мета на компјутерска инвазија преку која масовно ги губи државните тајни. Се разбира, како виновник во целата ситуација беа посочени земјите од Запад, кои наводно ја шпионирале кинеската држава. Станувало збор за компјутерска инфилтрација и субверзија, незапомнети во до-

АМЕРИКА СТРАВУВА ДЕКА КИНА ЌЕ СТАНЕ ВОДЕЧКА СИЛА ВО САЈБЕР ПРОСТОРОТ

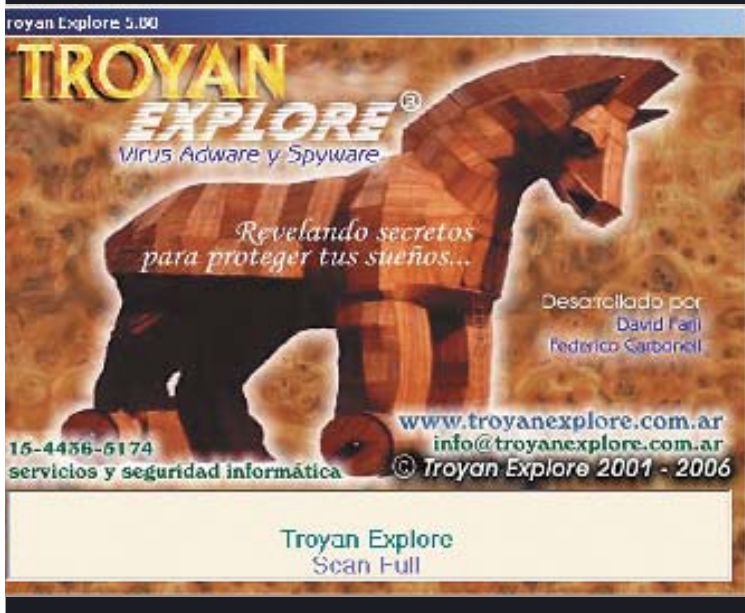
КОМПЈУТЕРСКИ ПЕКИНГ И В

сегашната историја. Контармерки на Пекинг се - зголемена цензура, воведување нови безбедносни тела и контрола на странските организации кои работат и инвестираат во Кина. Од друга страна, пак, ниту Западот не им останува должен на кинеските обвинувања. Тој возвраќа со слични тези дека Кина е таа која шпионира и ги краде тајните на западниот свет. Двете хемисфери влегоа во технолошка војна. Борбата меѓу хакерите и испраќањето компјутерски вируси за блокирање на државните администрации стана многу поголем проблем отколку што се претпоставуваше. Веројатно не е само обична компјутерска игра за деца. Паѓаат цели системи, исчезнуваат стотици податоци од институциите и во Пекинг и во Вашингтон. Која е целта на двете страни? Кој кого сака да уништи, а при тоа причините да останат непознати?

ИНТЕРНЕТОТ Е ИЗМИСЛЕН ЗА ПОЛИТИЧКА ИНФИЛТРАЦИЈА

Комунистичката партија на Кина, Владата, воените органи и државните научно-истражувачки установи мина-

твиве две години забележале огромни загуби на витални податоци за опстанокот на државата. Сè тоа е евидентирано како кражба, бидејќи се одлевалe тајни податоци и информации заштитени под ознаката "строго доверливо". Тоа Кина го оквалификувала како ненадоместлива загуба за националните интереси. Конкретни случаи сè уште не се соопштуваат, но Пекинг покажува значителни знаци на шокираност, страв и желба за освета. Кинеските експерти ги опишуваат компјутерските системи со зборот "изрешетани", со огромни дупки во нив, кои не можат да се дополнат. Првичната мерка која се презеде за заштита од ново одлевање на податоци беше строга цензура на протоколот на Интернет. Но, со текот на времето властите во Пекинг увидоа дека станува збор за сосема погрешен потег, кој не дава никакви резултати. Кинезите забележале дека во компјутерската технологија која ја извезуваат САД постои т.н. "стражарска порта", која е вградена со цел да се овозможи технолошка инфилтрација и кражба на тајни. Наводно западните земји ја злоупотребувале својата доминација во технолошкиот напредок. Дури и самото измислување на Интернетот било со цел да се спроведе т.н. политичка инфилтрација. Американските компании категорично ги отфрлиле овие обвинувања, оценувајќи

САД стравуваат од уфрлување на опасни компјутерски вируси т.н. "тројански коњи", како и на специјални програми, кои го надгледуваат корисникот на Интернет во клучните американски институции. Тие би биле активирани во моментот на избивањето на конвенционална војна, што на противникот би му дало пристап до доверливи податоци и планови. Во тој поглед, Вашингтон најмногу стравува од кинески сајбер напади. Вистинската опасност лежи во фактот што сè повеќе компјутери се мрежно поврзани, па оттука последиците би биле многу покатастрофални. Пред дваесеттина години таква опасност не постоела, затоа што го немаше Интернетот, но технолошкиот развој овозможи тој брзо да се прошири и преку него да се реализираат валканите планови. Најцрното сценарио сепак би било кога при евентуален надворешен сајбер напад би паднале системите за контрола на сообраќајот, на болниците или на нуклеарните постројки.

А ВОЈНА МЕЃУ АШИНГТОН

САЈБЕР НАПАД ВО ЕСТониЈА И ВО ГЕРМАНИЈА

Во последно време американското Министерство за одбрана е сè позагрижено од можноста да почне т.н. компјутерска војна меѓу државите. Шефот на новоформиранiot сајбер команден центар во Пентагон тврди дека Кина се подготвува да стане водечка сила во виртуелниот простор, популарно наречен "сајберспејс". Тој термин ги опфаќа не само компјутерите, туку и другите облици на комуникација, како што се, прислушувањето и инфраструктурата. Цел е да се упадне во компјутерската мрежа и во комуникационите системи на противникот, со намера да се блокираат, онеспособат или да се уништат. Како најнови примери за тоа се посочуваат неодамнешниот општ компјутерски упад на услужните дејности и владините институции на Естонија, за која беше обвинета Русија или упадот на кинеските хакери во компјутерските системи на клучните министерства на германската канцеларка, Ангела Меркел.

ги како небулози и како крик на немоќ на кинеската администрација да се справи со технолошките слабости. Официјални претставници на западните земји возвратиле на обвинувањата на Пекинг за компјутерски кражби, со тезите дека токму Кина е таа која постојано врши сајбер - напади врз компјутерските државни системи на светот преку Атлантот. Такви напади биле забележани во САД, Германија, Велика Британија и во други земји.

ВЕБ-ПОЛИЦАЈЦИ КОИ ПРЕДУПРЕДУВААТ

Се проценува дека целата работа за заштита од кражби оди преку Министерството за информативна индустрија на Кина, потоа Министерството за јавна безбедност, како и Одделението за партиска пропаганда. Пекинг тврди дека токму тие ресори и организации се вистинските и најкомпетентните кои треба да ја прават заштитата, за да не дојде до нови хакерски напади на западните земји врз кинескиот систем. Она на што сега работи Кина е создавањето сопствена информативна технологија за безбедност која ќе биде имуна на надворешните непријателски упади. Инаку, во моментот во оваа земја се регистрирани околу 140 милиони корисници на Интернет и, според властите, секој од нив е потенцијална мета на надворешен хакерски упад. Заради тоа е воведена цензурата во Интернет врските. Од неодамна во Кина почна да се користи т.н. веб-полиција, која ги предупредува на содржините сите лица кои сурфаат на Интернет. Станува збор за содржини кои се илегални. Тоа се т.н. веб-патроли во облик на анимирани полицајци кои одат, возат велосипед

или полициски автомобил. Полицајците кои повремено се шетаат низ мониторот го предупредуваат корисникот на Интернет да не ги посетува страниците, кои се неподобни за кинеската држава. На екраните на компјутерите виртуелните полицајци се појавуваат на секои 30 минути. Се очекува за 12 месеци веб-полицајци кои предупредуваат да се појавуваат на сите Интернет страници, кои се регистрирани кај кинеските сервери. Иако експертите предупредуваат дека цензурата е недемократска категорија, која го гуши слободниот проток на информации, сепак државата е решена до крај да ја истера работата, без оглед на критиките.

ПЕНТАГОН СÈ ПОЧЕСТА МЕТА НА КИНСКИТЕ ХАКЕРИ

видени во "Актот за надзор на надворешните разузнавачки активности", а сега се побара да се овозможи прислушување на сите лица кои се наоѓаат надвор од САД и тоа без судски налог. Во промените се наоѓа и новата дефиниција за т.н. електронско надгледување, но конгресмените кои се против ваквите измени, инсистираат тајно да се знае кој и каде е прислушван, која технологија се користела и кој го извршил надгледувањето. Противниците на промените во Законот тврдат дека тоа е удар врз приватноста, а Организацијата за заштита на слободата на приватноста смета дека со измените на законското решение Владата добива преголеми овластувања.

Германската канцеларка Ангела Меркел размислува да им дозволи на службите за безбедност да го контролираат Интернетот заради сузбивање на тероризмот. Токму компјутерите се тие каде што во моментот терористите се најбезбедни, а државите не прават ништо на тој план. Во Берлин веќе се настојува да се обезбеди одобрување од властите за да може германската Сојузна управа за криминал да врши Интернет потрага. Против ваквите решенија делумно се германските социјалдемократи, кои најпрво бараат одобрување од Врховниот суд.

ПРИСЛУШУВАЊЕ БЕЗ СУДСКИ НАЛОГ

Директорот на Националната разузнавачка служба ДНИ, Мајк Меконел, инаку служба која ги обединува сите 16 разузнавачки агенции во САД, соопшти дека Кина и Русија агресивно ги шпионираат американските објекти, разузнавачките системи и развојните проекти, кои се од витално значење за американските национални и геостратешки интереси. Според согледувањата, ваквата дејност го достигнува нивото на односите од ерата на Студената војна. Извештајот за овие состојби Меконел го презентирал и во Конгресот, оценувајќи дека активностите и намерите на странските сили и нивните агенти се развиени до тој степен што можат сериозно да ги загрозат интересите на САД. Истовремено, тој побарал промена во "Актот за заштита на Америка", кој Конгресот го усвои во август годинава, веднаш по предупредувањата за проблемите кои постојат во американските разузнавачки служби и агенции. Овој Закон отстрани само некои од ограничувањата за прислушување, кои биле пред-

ProMedia

---

hpstore

ProMedia

...printeri, skeneri, multifunkcionalni uredi,
telefaks aparati, kopiri, ploteri, digitalni kameri...

PRODAŽBA I SERVIS

hp

tel. 02/ 3215980

ProMedia